

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Flackarp *Berättat av:* densamme
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* i

77

Flackarps socken.

Flackarps socken, den nordligaste i häradet - den skiljes ifrån Lunds landsförsamling och S:t Peters kloster genom Höjeå - har med tiden alltmera förändrat sitt utseende. Redan i enskiftestiden i början av 1800-talet blevo alla gårdarna utom två utflyttade ur byn och förlagda överallt å byns område, under det i andra byar vanligen 4-5 gårdar kvarligga å sina gamla platser. Den gård som fick kvarligga å sin gamla plats, Flackarp nr 10, kvarstod dock i tämligen oförändrat skick till 1922, då den nedbrann. Alldeles invid denna gård har Flackarps kyrka varit belägen. Kyrkan raserades 1864, då församlingen, trots invånarnas motstånd, i kyrkligt avseende förenades med moderförsamlingen Uppåkra. Den gamla kyrkogården finns dock ännu kvar. Av de övriga gårdarna i Flackarp är högst få bevarade i sitt gamla skick. De flesta ha på 1890-talet blivit nybyggda, i flera fall efter eldsvådor, försakade av tröskning. De enda gamla gårdar, som nu finnas i Flackarps by är n:o 9 (den s.k. Firkappa) i östra delen och n:o 12 (Hästhagehus) i västra delen. Å det sistnämnda stället bor den som berättat närmast följande historier, Jöns Andersson, som är

78

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Esarp *Berättat av:* Jöns Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1849 *i* Flackarp

född 1849 å den gård han ännu bebör. Jöns Andersson var med på den tiden, då folket i Flackarp och två andra byar, Källby i Lunds landsförsamling och Värpinge i S:t Peters kloster, skulle göra hovariarbete å Trollebergs herregård. Detta upphörde 1873.

78

Jöns Andersson, Flackarp n:r 12.

Om Flackarps kyrka. J.A. berättar här om den gamla kyrkan och omständigheterna vid dess nedrivande, som skedde trots församlingsbornas motstånd. När Uppåkra socken år 1864 skulle bygga ny kyrka, ville Uppåkraborna ha Flackarpsborna till att gå med på företaget, vilket ock skedde. Vi överlämna ordet åt berättaren:

Den gamla tjärkan va såm en vanli länga. Där va blitag, å ~~max~~ så va där itt udbygge te ~~te~~ nor te vapenhus, å där va tegeltag. Fynstoren sad höjt åppe po muren, å där va ingen konne titta ing, å kläckan hängde i en trästapel.- Opógra å Flackarp di hörde sammen i itt pasterat så kallad. De va ejentelien biskåpp Tomandor å baron Tåll, sóm välte Flackarps tjärka. De vill si, di ingbilliga greve Vaktmästör po Trålle - Jongby, ad Flackarpana di va lia nöjda om dårras tjärka. Hadde

79

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Flackarp *Berättat av:* Jöns Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1849 *i* Flackarp

forsamlingsboana passad si, så hadde hon ente bled nörvält den gången.- Sin så fick vi gå te Opágra (Flackarp de va ju så kallad annex te Opágra), men då fick vi en lång tjärkeväj. Å allt de som hörde te tjärkan de ble tad te Opágra. Där e tre kläckor, å den ena e kommen ifrå Flackarp.

Spöken på Trolleberg (Flackarps s:n). Ve alla gamla gåra där va jo spöge. Po Trållebarj där va jo en hoggedräng, å så skolle han passa fåren. De va om söndan, å han skulle ji få - ren natfor, meningen han hadde försämmad å flora dom om dan. Å när han skolle ta fored i ✘ lo-lämmen, så fick han fatt i nåd löed 1) skinning, liasom å katta. Hår han to, så va de löed, å han fick ente nåd for. (Så satte han stien te holmäjan 2) å där konne han ta hö).

Så slyddra di åmm, där va en hoelösor gobbe å jick i alla husen sin de va kväll.

Spöken i Flackarp. Här liggor itt ställe, såm har vad en udemark ti Kojättagåren 3), men de ble sålt därifrå. Den fäste såm böjde där, där va spöge hos den. Hans Matisen hidde han. De spöga forblingad. Jo de vill si, ad de fösta de bårja, så knacka

79

80

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Flackarp *Berättat av:* Jöns Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1849 *i* Flackarp

de podaror å fynstor å vicket såmm, å sin kom de ing. Såmm
 for exempel en hammare konne flya omkring i stuan, å stolar-
 na håppa po golled. Nåd va där i det där bråted. Där va
 många ifrå Long å to ud å titta po. Där va en po Mabacken 5)
 som di skylla fårr ed.

1) ludet. 2) utbyggd dörröppning vid ett höloft, även ut-
 byggt halvrunt fönster å boningshus. 3) gård i Uppåkra s:n
 (Hjärup n:r 13), egentligen "Coyetagården", har tillhört Tö-
 rup. 4) byggda. 5) Gård i Uppåkra socken.

Varulven. Maran hon kom ing te drängarna om nättorna
 når di såv. Då ble di jo rent mare-reна 1) såm di sa.

Men den häre varúlen, den va jo varre. Han skolle likta
 en stor hong ellor varj. De va jo en männisju. Om han konne
 fordarva en havande kvinga å ta fostered, så skolle han ble
 fri for den häre rälie skepnaden. Te å fri si for en, så skol-
 le itt fruentimmer assa itt hossebann 2) bagettor si, när
 hon va ude ve nattatid, längor konne ente varúlen komma.

80

81

ACC. N:o M. 458 : 80,

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Flackarp..... Berättat av: Jöns Andersson.....
Uppteckningsår: 1925-1926 Född år 1849 i Flackarp.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81

Goenisse . Goenisse han asa ti dom, va di behövde. Di konne
fora en häst me en nøvefull havre, å de va lia bra såm di hadde
fåd en kappa. Ja har hört, di skolle koga gröd te goenisse ve
höjtidskvälla for å muda han. Så satte di grödafaded åpp po låf-
ted, där han bruga å vänts 3).

1) mare-ridna. 2) strumpeband. 3) "vändas"= vistas.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Flackarp *Berättat av:* Celia Persson, Flackarp
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Flackarp ^{n:r 9}

Celia Persson, Flackarp n:r 9.

Berättelse av sömmerskan Celia Persson (Celia symmerska) f. 1852 i Flackarp, där hon ännu bor, en av de få kvarlevande av de gamla infödda Flackarpsborna.

Per Hultas kärra. Mor hon talte åmm, di bodde hörde å så Pär Holtas tjarra. 1) Där va bårra tre jul po vöjnen, 2) den kom po lansväjen å Klågorpaväjen 3). De va liasåm en finor vöjn. De va natatid, de va alltid når de va mårrt.

Tirupa-käringen. Udad i Tyrop försäkra di i höjsta grad di så Tyropatjarringen. Di sa bodde hon sto i pilevallen å grina ad däm å mer. Far hadde en dräng, såm jick te Golágra. Å når han kom himm å skolle lägga si- så lå han i råmmed åpp ad de daglia råmmed- så sa mor: "Du kan ta jused!" Nä, ja bryr mi ente åmm å tänna. Å når de ble maren, så sa han, han hadde sitt nåd. Där

1) spökskjuts. 2) bara tre hjul på vagnen. 3) landsvägen Lund- Malmö och Lund- Höjebro- Klågerup. 4) Tirup i Tottarp s. 5) Gullåkra i Brågarps sn.

ACC. NR M. 458 : 82.

Landskap: Skåne
Härad: Bara
Socken: Flackarp
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers
Adress:
Berättat av: Celia Persson, Flackarp
n:o 39
Född år 1852 i Flackarp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

83

kom en liden å en stor po där sia åmm han å stråg 1) åpp ad han.
Å däffårse ville han ente tänta jus när han kom himm.

Varulven. Di tala åmm po itt ställe- ja ved ente hår
de va- där kom en várulå stack nosen ing i rännestensholled. Å
kvingan kom å slo koghitt vann po en. Å de va nabodrängen. Han
kom såm en hong å titta i rännestenen, å hon slo koghitt vann po
han. Å de va nabodrängen, han va blen skällad. Å hon va farlet
tje an ed å jick did å fick jort ed gått ijenn.

Di va ude å lässte sä po itt ställe, mannen å kvingan.
Å han fornam han skolle ble sjug. Å ve de han fornam ed, så ga
han na tjuvan å sa ti na: Om där kom nåd jur, så skolle hon slå
de varsta hon konne, men hon fick ente sticka. Å rätt som de va
kom där en forfärdellet stor hong me tre ben. Å hon ble jo for-
skräckt å hon slo de varsta hon konne. Å rätt såm de va, sprant
jan hänn ve vallen. Å så kom han ijenn i sin rätta hamn.

1) strök.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* densamma
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* i

Genarps socken.

I den vidsträckta och natursköna Genarps socken finns många gamla traditioner bevarade ibland befolkningen. I socknen ligger det gamla godset Heckeberga, vars historia särskilt lockat folkfantasin. På Heckeberga, som har en areal av 11,000 tunnland, råda ännu ganska feodala förhållanden, ehuru hoverisystemet blev avskaffat på 1870-talet. Dessförinnan skulle alla underlydande bönder och torpare och även deras hustrur utföra vissa dagsverken på godset. "De skulle in finna sig vid gården vid solens uppgång och fingo icke sluta förrän solen gått ned." På den tiden fick folket gå som riktiga slava" säges det. Många som hade lång väg att gå, gingo icke hem om kvällarna utan stannade på gården om natten och sovo på "hjällen". Ifrån vart och ett av de underlydande ställena skulle någon in finna sig i Genarps kyrka om söndagarna. Efter gudstjänsten fingo de sina order av "lafden" ifrån Heckeberga. Dessa order gingo på rim. Därefter lägrade sig folket utanför kyrkan och åt och drack av sina medfördta förråd.

Ehuru hoverisystemet för länge sedan är avskaffat, är Heckeberga ännu känt för att vara den ibland Skånes herrgårdar, där

84

85

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* densusame
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* i

de underlydande bliva sämst behandlade. Wranglarna finna ett sär - deles behag i att på alla sätt trakassera sina arrendatorer och torpare, och det förekommer nästan intet tingssammanträde i härad - rätten, då icke någon av de underhavande å Heckeberga gods blivit instämd, ofta av de obetydligaste anledningar. Vi övergå nu till vad några av de gamla i socknen ha att berätta ifrån svunna tider.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Jöns Jacobsson och hustru
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* *i*

Jöns Jacobsson och hustru Elna.

85

Esped, Genarps socken.

Jöns Jacobsson har förut haft ett torp under Heckeberga, men bor nu på ett eget litet ställe i Esped, den ende by i socknen som icke lyder under Heckeberga.

Rike Holger på Heckeberga. Däe e många har bod på Hickeberga, men injen så rij såm rike harr Holjor. Han lo jo läggja tre gollsko ongor sin häst, å så den fjäre fick han hänja po salen po hästen. De va därfårr ad di ble så fortryddna 1) po han.

1) förtrutna = avundsjuka.

Då va han där inje i Tjövenhamm å där lo kången halshogga han. Så hadde di bonged hoeded po han me rimmor. Di hadde satt han po hästen å kom himm i gården me han. Så så jo fruan, ad de va galed,fårr han hälla så dant me hoeded, å hon sa: "Ändan är min man synen eller så är han vreden för huvudet det sitter på sned." 1)
 Så ble han jo begraft här i harrebegravninjen i tjärkan, å hovedet liggjor löst fårr si säl. Så kom han välslåtted po slätten å viste si, å då skolle hon hatt sagt, fruan:

86

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Jöns Jacobsson och hustru
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* i Elna

" Far du i helvete med svenniferna dina 1)
 för efter kommer jag med möerna mina".
 Hon hadde befalt kosken ad han skolle spänna di bäste hästarna
 fårr, å så hadde di tjord derikt närr i Froaresjön, di kalla. Där
 e bånnalöst rent, så där e ente nån bånn. Når di hadde Skåns -
 aseton 3) där, så snacka mannarna åmm, ad här liggjor ekipasched
 ettor gammal saga. (E.J.)

86

- 1) Verserna äro brottstycken ur en gammal visa om händelsen.
 2) gravkoret. 3) skogsauktion.

Heckeberga hovetibönder. Hobynnorna di skolle gå fram te 87
 Ginnarpe tjärka var synnda å ha dårras årrdor å lafoden ifrå
 Hickebarja. Så leste han åpp dinne läxan:
 Potten å Smotten å Knavran ska komma te gården me ysse å havra,
 Krister Skromma ska åsse komma. Annors Damm ska åsse ha si fram
 1)

(J.J.)

Bäckahästen. Di har talad möed åmm bättjahästen för ad
 han kom å åen å inj po gården å vrinna 2) liasåmm de ~~vä~~ itt tammt öj.
 Di har talad åmm, di gamle, där va itt ställe åppad Bjärkesagra
 sjö- de e där inú. Å di hadde en mär samm skolle fälla. 3)

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Jöns Jacobsson och hustru
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* i

Å så fort de fyllde 4) ble fydd, så sprant de ad sjön.
 (J.J.)

- 1) De voro uppkallade efter ställena där de bodde, de här nämnda
 efter Pottenborg, Smottan, Knavringahus, Skromman, Dammstorp.
 2) gnäggade. 3) föda föl. 4) fölet.- Björkesåkra sjö,- på grän-
 sen av Genarps s:n och Gustavs s:n i Vemmenhögs h:d.

Skogsmannaen. Där va en harreman, såm bode po Sköna-
 bæk 1), såm di kalla fårr "siktéren". Han hadde fårr vanen, ad
 han vändes ti en å stat-kvinjorna. Å han hadde satt hinje stäm-
 ne ve en skåv-kolle. Å om marenen så lå han å va dö, de va skåv-
 mannen där hadde slad han ijäll. (J.J.)

Det bortlovade barnet. Där va en kvinja, hon va me barn.
 Å mannen va po arbej. Å där kom en inj ti na å ville ha de bar-
 ned, injan de jittj å leste. Å hon ble rädd, så hon låva han.
 Så fittj hon en påg. Å kvinjan va så farlet tje å ed, ad hon
 hadde lävt dedarna. Men så tid ettor tid så frågte mannen va
 dröj va å fela na. Men så måtte hon jo si ed, når de le po de
 höjsta.

87

88

Landskap: Skåne
Härad: Bara
Socken: Genarp
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers
Adress:
Berättat av: Jöns Jacobsson och hustru
Elna
Född år i

Så jittj jo mannen te prästen å tala åmm ditt haran. " Ja de ska vi nåck hindra", sa prästen. Så pågen hadd bärjad å lesa-

1) herregård i Slimminge socken, Vemmenhögs härad.

när de då ble så närl, så han skolle komma å ha han- di skolle träffas po en tjärregår 1)- å där ställde di pågen åpp po en tyna. Å där jore prästen en kriss 2) rongen åmm litt ifrå. Å så skolle han lesa en salma, pågen. Å så skolle pågen lesa den salman:

På dig hoppas jag, Herre kär
Du som min säkra tillflykt är
i all min nød och våda.
Jag beder Dig, Du vardes mig
nu ock med hjälp benåda.

Men ve ad pågen då leste den salman, så kom där så många onda anda, säm de hadde vad drän 3) i sol, å ville ta han å rájte ⁴⁾ å rájte, men di konne ente få fatt i han, di hadde injen majt me han. Sin så va han fri.

(J.J.)

88

89

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Jöns Jacobsson och hustru
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* i

Att kunna se spöke: De va för i tiden, när di tjörde åttje. 5)
Å när di to den högre hoestolen å öjed, 6) så konne di se spöje
såm sad i vöjnen 7).

1) kyrkogård. 2) krets. 3) f-n. 4) räckte. 5) "köra äcke"= göra
dagsverkskörsel. 6) "öket", hästen. 7) vagnen.

Förvillelse. Men ja tror, ad där kan va nåd såm forvil- 90
lar en, så en tjännor ente nåd ijenn. Men de bästa di kan járra
då, så e de te vänna nåd, en vante eller en myssa ellor nåd såd-
tant.
(J.J.).

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Nils Jönsson, Genarp.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1854 i

90

Nils Jönsson, Genarp.

Berättelser av Nils Jönsson, f. 1854, f.d. skogvaktare å Heckeberga gods.

Genarps kyrka. Tjärkan den skolle ha ligged po Skåvbäckarna, de e en vång så kallad, åpp ad sjön. De va meningen di skolle ha böjd tjärkan där. Men hon ble där ente. Di hadde tjörd did sten å timmor å såddent. Så sa di, ad va såm ble tjörd did åm dan, de kom därifrå åm natten å ble tjörd ud här te Jinnarp. Så måtte di bygga tjärkan här.

Om Bokesjöhålet (mindre sjö i närheten av Heckeberga). Där skolle va en ondorjordisk gång ifrå Froaresjön te Böjesjöhoulled. Å

1) byggt

där skolle itt par oxa ha spronged ud å sänjt si i Froaresjön, di jick i itt studa-åg 1) så kallad. Å åged de kom te Böjesjön.

Där va en såm skolle meta här jyft där va 2). Di bant attan hövväjla ihoppa fårr å komma te bånns. Så sa di närra ifrå vann - houled:

91

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Nils Jönsson, Genarp
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* 1854 i

"Metar du mina vägga
 så ska ja meta dina lägga".

Di sa di konne allri hitta nån bånn där.

Skogsmannen. Ettor va ja har hörd, så har skåvmannen brugad
 gå inj po itt ställe, såm hidde Lynnekoll å varma si åm nättorna.
 Han stejte poggor - fisk, kalla han ed.

Så en dag kom där en man did å hadde en björn me si å län-
 te hus där en natt. Så kom skåvmannen did å skolle steja poggor.
 Så morra han, så skåvmannen måtte ud, å han sa:" Tyst kisa, ska
 du få fisk".

Så hadde han träfft mannen, den därre Lynnekollaren, ude i
 skåven å hadde frågt han åm han hadde den arje katten inú.

1)"stuta-ok". 2) mäta hur djupt där var.

När kvinjan jämra si for bränne, så kom där tjöranes flera lass
 åm nättorna, å åm marnen, när di kom åpp, så va där bränne, så
 mie di ville tjyllna¹⁾ me.

Jo mer man tittta po han, jo stårre ble han, han ble såm itt
 trä.

91

92

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Nils Jönsson, Genarp
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1854 *i*

Bäckahästen. Å så e här jo bättjahästen. Ja har hört här
närre ifrå Åbroen 2). Den han va jo vid, å åsse Åbroaren hadde två
vida hästa. Jo sa jittj di ude åm nättorna, å di kom å skolle läggja
po, å di fittj lajt po bättjahästen å fick han i bisseled å timma³⁾na.
Å när di hadde tjörd itt lided gråne så sprant han å bodde bissel
å sill⁴⁾ 4) å allt ihoppaå sprant i åen.

Men så en gång så la di en divelstrick i bisseled. Sin måtte
han ble där å konne ente gå ifrå däm å di tjörde me han så länje
di hadde närfjörd ijäll han.

1) kölna, elda. 2) gård i Genarp, där en bro går över Höje å.

3) betslet och tömmarna. 4) selar.

De va en gång där va skolepåga kom åpp å ria po han. Å itt tu tre
sprant han å välte allihoppa ud i bättjen.

Goenisse. De va så, så di skolle allri fela nåd 1), var-
kan pänjo ellor nántinj, där han vändes 2). To di åpp en krona å
lämman, så va där strajs en annen krona i ställed.

Varulven. Di sa ju där va en åppe i Döred 3). Han skapa-
si åmm. Då skolle han va onjefär lij en hong å hadde tre ben, å had-
de de ena bened såm en rompa. Å så vändes han ude åm nättorna.

92

93

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Genarp..... *Berättat av:* Nils Jönsson, Genarp.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... *Född år* 1854 *i*.....

Romeleklint. Di snacka ju allti åmm, där va tråll. När de råg
å barjed, så sa di: " Klintafruen hon bagar".

- 1) Fattas något. 2) vistades. 3) Dörröd, i Veberöds socken, Torna
härad. 4) Romeleklint emellan Göddelövs och Veberöds socknar, syn-
ligt från Genarp. 5) rök.

X

Majvisan,

sådan den plägade sjungas av de underhavande å Heckeberga gods.
Ur en handskriven visbok från 1890-talet 1). (Majsjungandet upp-
hörde i början av 1900-talet).

1. God afton om I hemma är
maj är välkommen,
förlåt oss om vi väcker er,
nu välkommen var maj månad sköna.
2. All verldens skapar av evighet
du hafver allting väl beredt.
3. Du vinterens tvång ur landet drev
och sommaren tillbaka blev.

93

94

ACC. NR M. 458 : 94

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Genarp *Berättat av:* Nils Jönsson, Genarp
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1854 *i*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

94

4. Välkommen var maj månads tid
Gud sine denne sommar blid.
5. Vär skog och mark sig fröjda skönt
Valborg för löv och gräset grönt.

1) Tillhörig gästgivaren Bengt Nilsson i Hvellinge, f. 1870 i
Gyllebo av Genarps socken.

95

6. Den lilla lärkans ljuva klång
Gud lofvar med majmånads sång.
7. Ty bär om vi nu maj i by
och lofven Gud med psalmer ny.
8. Förläna oss ett ymnigt år
bevara både hus och gård.
9. Med svett vi jorden yrkat har
och lagt vår säd i henne kvar.
10. Befrämlja vårt arbete väl
Välsigna oss till liv och själ.
11. Giv väderlek som tjenlig är
att grönska må både mark och kärr.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 458 : 95.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Ingemar Ingers

Härad: Bara

Adress:

Socken: Genarp

Berättat av: Nils Jönsson, Genarp

Uppteckningsår: 1925-1926

Född år 1854 i

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

95

12. Vår skog du allom god förlän
Giv hvad till boskap födan tjen.
13. Låt växa korn på åkrarne
och gräset gro i ängarne.
14. Låt växa frukt på trän till must
Att vi därav må hava lust.
15. Att bi ge vax och honung söt
till läkedom, mat, ljus och mjöd.
16. Stark humle häng på stängerna
så besk malört på ängarna.
17. Låt örter gro till smak och mat
Giv ärter, rötter, kål, salat.
18. Låt boskapen till ymnighet
Tillväxa uti goda bet.
19. Giv mjölk och smör och osten söt
Bohvete till bohveteigröt.
20. Välsigna vattu salt och friskt
Föd människan med sill och fisk.

96

ACC. NR M. 458 :96.

Landskap: Skåne.....
Härad: Bara.....
Socken: Genarp.....
Uppteckningsår: 1925-1926.....

Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Adress:
Berättat av: Nils Jönsson, Genarp.....
Född år 1854 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

96

97

21. Låt hönan gifva ägg på fat
Till pannekaka och äggamat.
22. Bevara gäss från skada och nöd
Gör hålen fet och bolstret blött.
23. Till kläder giv din hamp och ull
Att skylla oss i hetta och köld.
24. Låt oss med hälsan bruка det
I fruktan din och ständig frid.
25. Regera oss med din anda god
Förtag hvad dig kan vara emot,
26. Det ^dbéja vi uti ditt namn
Slut upp med bönen till vårt gagn.
27. Så sätta vi maj uti ert tak
Vi kommer igen om pingesta.
28. Godnatt, godnatt med far och mor
Maj är välkommen
Så många som i huset bor
Gläd oss Gud för en så ljuflig sommar.

II/l 1894.

X

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Ola Persson, Hyby
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1845 *i*

98

Ola Persson, Hyby (Träskmakare, f. 1845).

En sägen om Hyby gods. Hyby har vad jeneralsboställe, å imillom gården å tjärkan där e jeneralshaven. Där bode två generalor. Di två generalorna ble märrdade i Hyby tjärka å två fröknar ifrån Klågorp. De va juladas maren. De e många Harrans år sen. Di hadde dreved spetakel me fröknorna - di hadde gåd å hålt väl me dâm å slutad åpp. Å därres far po Klågorp reste ti Råmm å tijffte syndornas forlåtelse for dâm. Men tjärkan va bannlyst i sju år. Ettor va di sa, så hålt di gudstjensten po E llobjer ongor tiden.¹⁾

Från Bondekriget ("Bonakried"- skånska bondeupproret 1811). Di va så fortryckta å adelsmän å präster, så di jore uppror. Di

1) En liknande historia är lokaliserad till Höjby på Själland.

bårja po Torop, å så tåga di därifrå te Klågorp. Å di bar ud heila örebalor 1) me brännevin ti dâm. Men så lo di fyllde ta över hân. De stora slaged sto po Klågorpagåren, så ble di tana. Där

99

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Ola Persson, Hyby
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1845 *i*

kom Mörnors husarer å to rätt po dâm. Alla di såm ble sårade så kallad, di fick lia himma. Men di såm va friska di ble förda ti Malmö å fick straff. Där va en där ble halshoggen, han hidde Mårten. Han va så pass stosk, så när di lidde han ud te avräddsplasen, så sa han: Nu ska mitt blod rinna for falked å mitt jarteblood ännu inj i hällvete. Å här va en präst såm hidde Eriksen, han ble tynted å trådde allri sin fod po predikstolen mer.

1) örebaljor, baljor med handtag. 2) ligga. - Drängen Mårten Bengtsson, som blev halshuggen, blev i folkets föreställning en martyr. Det säges att han visade sig med huvudet under armen för prästerna i Hyby och Bara.

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Hyby..... *Berättat av:* Karna Larsson, Hyby.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i*.....

Karna Larsson, Hyby.

(Karna Larsson, f. 1852, änka efter ringaren i Hyby,
numera bosatt i Bara fattighus).

Vinningekvinnan, (Botilda Pettersson, f. 1832,
d. 1877).

Hon va ente så domm, hon va ihellor ente. Hon konne bo-
ta kräj. Där va särskilt en kvinja såm kom did ti na en gång, å
hinjes koor di va dållia. Å di hadde vad tösor ihoppa, di hadde
tjent i gäre. Så hålt hon ente hinje fårr nåd, hon trode hon ente
konne näntinj. Så fort Botilda så na, så visste hom va hom ville.
Jo så sior hon te hinje: "Här konne du hatt vad för".- Å å grina
flat i väred. Så ble den andra kvinjan så forlägen fårr hon sa po-
de vised. Jo å så va de så, så ad den kvinjan konne ente få nåd
smör å sina koor. Å milken va liasåmm hon hadde fåd dönja i blann
den, så småga den å så ud.- Jo å så fick hon medel, å så ble kor-
na doktia, å hon fick smöred å dom.

(Mera om Vinningekvinnan sid. 100, 103, 106, 118, 141,
186, 201).

Landskap: Skåne
Härad: Bara
Socken: Hyby
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers
Adress:
Berättat av: Karna Larsson, Hyby
Född år: 1852 i

Spöken i kostallen på Hyby. Min far han jick fårrväktare po 101
 Hyby. De va mitt åm natten, å då hörde han de råvte i laen: "Ta fatt
 i rompan å dra." Å han to sin smy-löjta 3) å jittj inj å så. Å då
 va där ente nåd, äntan itt ellor anned 4), å koorna di lå. De hän-
 de två gånga po natten.

Skogsmannen vid Råbjer. ⁵⁾ Min mārrmor hon bode åppad ve Rå-
 bjer, å där vändes skåvmännen. Å när de va maren, så lå där så fol-
 me bränne omkring hused. De va skåvmännen sām asa did bränned. Så
 sto han i skostenen å stejte poggor 6), de va mad fårr han. Han
 jore injen fortridd 7).

Bäckahästen äter ur halmtaket. Den får jo nästan si 8) ad
 ja har hört. Där himma var liasom en bäck ellor grav 9) å där to
 vi jo vann, vi hadde ente **n**åd anned vannställe. Så va de åm

1) gick för väktare: såsom väktare. 2) ropade. 3) smyglykta.

4) varken det ena eller det andra. 5) Skog söder ut i Hyby socken.

6) "poggor"=grodor. 7) "förtret", skada. 8) säga. 9) grop d.v.s.
 dike.

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Hyby..... *Berättat av:* Karna Larsson, Hyby.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i*.....

kvällana, så hördes det precis såm där sto en häst å dro å åd å bostaged. Men åm marnana så syntes där ente nåd. De har ja säl hört, de kan ja försäkra.

Pengabloss i Vinninge. Jo de så ja som tös i Hans Nels ha-
ve i Vinninge. Där sto itt såddens grannt ljus å brände i grönin-
jen. Di sior ja såm så, ad de e pänjablyss. Där skolle va pänja
ongor näen dæ de va. Där brände jus där di hadde begravad pän-
jana.

Di påstår, ad danskana för i tiden skolle hatt nân gravor,
där di hadde jemd sina dyrbarhedor.

En varulv i Svedala bjer. 2) Vi bode nân år hänne i Sve-
dala bjer, å där va en mann såm hidde Lars Olsen, å di sa han va
varúl. Han va alltid reven i ansikted. Jo å så sa di såm så,
åm man tetala han "Du e varúl," å han då svara: " Ja nu kan du va
mara så länje såm ja har vad varúl," så skolle han bled fri.

1) "under nedan" = nedanför. 2) del av ^{St.} Svedala by i Svedala
socken, Oxie härad.

ACC. NR M. 458 :102.

Landskap: Skåne.....
Härad: Bara
Socken: Hyby
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Adress:
Berättat av: Per Nilsson
Född år 1852 i Vinninge.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Per Nilsson.

f. 1852, född och uppuxen i Vinninge, Hyby s:n, bor f.n. i Bur- 103
löv. f.d. ryktare.

Vinningekvinnan. (Botilda Pettersson). Hon to si po allting. Di sa, ad hon hadde en sån där "svartkonstbok". De va särskilt en gång de va hysst i Vinninge. De va en dräng i Vinninge, han hidde Jins Månsen. Å hon ville håla si ti han, men han los såm ingenting å sa: "Ja sk-r i den klåga". Å hon fick reda po det å sa: " ja ska lära han å sk-a". Å de va hysst å de va varmt å han jick å hogg å han måtte, min liv å kråpp, springa flera gånga. Å han fick be na åm forlåtelse.

Vi hält na ente fårr nåd. Men di kom tjöranes hela lass långa väja ifrå å söjte na. Di skulle ha nånting me si, så sém ad den sjuve hadde hatt åmm si. Å då konne hon se precis va där fattas.

1) tog sig på= åtog sig. 2) höst d.v.s. höstarbete, skördearbete. 3) = den kloka: så kallades hon allmänt. 4) den sjuke.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Per Nilsson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Vinninge

Jättegraven vid Galtasölan. Där i Vinninge, ve Toropaväjen, 104
 där e itt tjarr di kallar Galtasölan. Å där e en stor stenakriss,
 å där ska den ståsste jätten va begraven, di sior ded. Den har di
 ente låv å robba, den stenakrissen. Men de jick or åm, når ja va
 påg, ad där skolle ligga den ståsste jätten såm har forgods.

Bäckahästen i Vinninge. Di sa, han hadde vad synli i ängena
 närrad ve Tårrebarja. Han jick opp å bitte i blann di andre kregen,
 å sin forsvant han. Han var natyrletvis lij andra hästa, han har
 väll vad vid.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Hans Pettersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1839 *i* Vismarlöv

Hans Pettersson

f. 1839 i Vismarlöv, Hyby s:n, f.d. sockerbruksarbetare, bosatt 104
 i Arlöv.
 Död i juni 1928.

Goenisse hos Rasmus Svensson i Vinninge.

(1850-talet.) Ja tjente i Vinninge, han hidde Rasmus Svensen, den
 mannen ja tjente. Di sa han hadde nisse. Han hadde sånna hästa, så
 blanka å fedta. Kvinjan hon hadde den vanen hon satte söd miltj 105
 å brö po låvted ve vintortiden, å åm såmmaren satte hon ed i
 såmmarstuan, där va dåbbla daror 1), så satte hon ed imellan daror-
 na, de skulle nisse ha. De va itt år di hadde såd ärter å där jick-
 lus i ärterna, så di fick ente mer än sju tynnor po hela sticked -
 ja task där säl 2). Å där ble liaväll ärter, så di kunne sälla
 tjuge tynnor te jul. Vi kunne sidda åm kvällarna å höra precis
 såm nissen timde 4) sättjana po låvted. Där va rijt po de stäl-
 led. De hadde tre barn å di två fick en tynna goll å den tridde
 fittj himmaned.

En man rider på bäckahästen. Ja här sitt han, han va
 vid. De va i di kalla fårr Holmeja änja, där vändes han. Å där va
 en man di kalla fårr Hans Dansk, han bode i Tjärke-Änjana. Å han

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Hans Pettersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1839 *i* Vismarlöv

kom åm kvällen så han kom te å ria po bättjahästen ännu hinnu. 105
 Han hadde bissel 5), så han to po han, å han

1) dubbla dörrar. 2) jag tröskade dem själv. 3) sälja. 4) tömde.
 5) betsel.

satte bättjahästen fårr itt år 1) å tjörde sin me han. Så to han 106
 bisseled åv han, så bar de åv me bättjahästen, så han slapp asta.
 - De va ve Ettarp 2), där så ja han, når ja va röjtare, han va vid.

Vinningekvinnan sökes för en som råkats ut för "ellaspill".

Där va en dränj, de vali Kvissle 3). Han kom fårr ellen 4), å han
 dansa ettor den. Å ellen han kom jo skramlanes å ville ha han ud,
 så vi måtte håla han. De spillar jo fiol, de e ellaspill, å dan-
 sar di ettor spilled, så kän di dålllet stanna ijenn.

Så ble han jo dålli. Han tjente i Kvisslemylla. Så va där
 en såm task, som hidde Pär Tryllsen. Han hadde hemma i Vinninge
 å han skulle gå te Botilla å söja jälp fårr han. Å han flyde han
 tre rikstalor te å betala na me. Å han hadde fårr si å behåla
 hällten. Men när han skulle betala na, så sa han: " Hur mied ska

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Hyby *Berättat av:* Hans Pettersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1839 *i* Vismarlöv

du ha?" --"Vaffårr sior du så, du har fåd tre rikstalor,

106

1) årder. 2) gård i Göddelövs s:n, Torna härad. 3) gård i Ska-
bersjö s:n, Bara härad. 4) näcken.

di ska ja ha."

107

" Va I snackar åm mäj, de vidd¹⁾ ja liaså gått såm
I", sa Botilla, Men hon jore jo injen fotridd 2), hon jalp jo fålk
i ställed.

1)vet. 2) förtret, skada.

Anm. Det har påståtts, att bäckahästen skulle vara den
skånska motsvarigheten till "näcken" eller "strömkarlen", men
detta är oriktigt, enär flerstädes i Sydskåne omtalas ett väsen
"ellen", vilken har alldelens samma funktioner som näcken.

Se vidare sid. 159.

I Nils Anderssons samlingar av folkmusik finns upptecknat
fragment av ett "ellaspill" från Herrestads härad, som for-
dom spelats av en speleman som kallades "Stärten". (Sv. Lands-
mål 1895)

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Knästorp *Berättat av:* Anders Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1847 *i* Vesum

108

Anders Andersson, Höjebromölla,
 f.d. lantbr. i Vesum, f. där 1847, bor nu i Höjebromölla.

Om Vesums by. Alla fira ställen di lå där framme såm Annors Påls å Kal Annors di liggjor, de kallas fårr "Gårsplassen", där di två andre har liggjed.- Där va en kång såm hidde Vese, den skolle Vesum fåd namnet ette.

Om Höjebro. De talte di möed om, ad Longa sta nåd änna nör ti Höjebro. De e länje sin, men ja hörde di talte åmm ed.

Ätbehögen på Norra Knästorp. Där va en mann, som bode i Knässtorp, såm hidde Per Lassen, å han va möed åmkring å bärre sten, den mannen Han bärre si nör i joren me sprängekrud. Å han jittj möed po erbéte po Nårra Knässtorp. Där liggjor en höj i trädgåren. Å han va där å bärra i höjen po Norra Knässtorp. Å han sa säl, ad där va nåd såm to fatt han i armen å sa han skolle la ble. (Säddent e nack farlet å röra). Ja tror han ble så dålli, så han måtte beje' 1) ed.

109

En man rider på bäckahästen. Hur man tämjer honom.

Där bode en i Knässtorp såm hidde Nels Larsen, såm re på bättja-
 Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Knästorp *Berättat av:* Anders Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1847 *i* Vesum

hästen. Å han skolle hatt reed po bättjahästen änna närr te åen. De bar åv te åen, å där slo han en åv i änjen, den änjen kalla di fårr Gåsamaen. Di talte möed åmm ed, åm de va nån sanning, di vitt i honga 2).

Di sa di satte en knappanål i halsen po bättjahästen, meningen i skinjed po halsen, å så länje den sad där, konne di nyttja han åtjöra me han, men när den kom åv, så va de slut.

Skräddaren och Tirupakärringen. Där va en skräddare såm va po itt ställe i Tyrop 3) å syde, å han hadde sina gesällor me si. Å mannen

1) begiva: uppgiva, upphöra med. 2) "Det vet i hundar, kraftuttryck". 3) Tirup i Tottarps socken.

kom inj åm kvällen å sa: "Vill I ajta jär i natt for Tyropa- tjär- 110 rinjen, fårr hon brugar å komma".

Så kom tjarrinjen, hon så väll skrämmeli ud, naturletvis. Di va flere te å sy, å där va en krövling 1). Å di andre skala 2), men stackalen måtte ble po bored, å han sa: (han va litt stamm 3) "Se, se, se, kommor du hid, så klippor ja di". Hodden 4) de sin jick, de vitt i honga, man han fick va i fred. De skolle va lia-

109

110

ACC. N:o M. 458 :109.

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Knästorp..... Berättat av: Anders Andersson.....
Uppteckningsår: 1925-1926 Född år 1847 i Vesum.....

såm spöje så kallad.

1) krympling. 2) sprungo, rusade bort. 3) stammade, behäftad med
stamning. 4) huru (da. hvordan).

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

110

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Kyrkheddinge

Berättelser av mor Bengta Lars Nils' i Kyrkheddinge, änka, f. 1846 111
 i Kyrkheddinge by, där hon alltid varit bosatt. Död 1927.

Jormålare (Lantmätare). Ja har sitt jusen di har
 gåd om kvällarna po prästaplanen 1) Där har ~~gåd~~ bloss mitt imod
 mäj. Å där har männischor bled vilse po prästaplanen å kommed te
 fortred for sän dära jus. Men när di kom ud å enet konne komma där
 di ville, så skolle di ta huan åv å vänna, så kom di rätt ijenn.
 Min mor hon ^{sl} jormålare många gånga. Di hadde jo fårr si, ad de va
 nån säm hadde flyttad skälestenana orätt, så fittj di gå där å
 blossa sin di va döa. Så fittj di gå där å måla sin di va döa, me
 långa långa jarnläntja, å så blossa de me desamma.

Åkärrs-pågen. Jo gu har ja så hört talas om Åtjarrs-
 pågen. 2). Jo di sa, ad där skolle en

1) prästgårdens ägor. 2) Spöke i ett kärr i Kyrkheddinge.

skräddare va slan ijäll där ve Åtjarr, å han va sänjt i tjarred. 112
 De ble jo allri åppedagad rektet. Så skolle de va där nåd di kal-
 la fårr Å-tjarrspågen. De va ente så de rörde däm, men de viste
 si, de va en vidor skepnad. De skolle hatt vad så, å därfårrse

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Kyrkheddinge

sa di Åtjarrs-pågen.

När di va märrdade, så jittj di ijenn, men di ser ente såd- 112
dent alla. Ack di kan va två ifylje å den ene ser de, å den andre
ser de ente. De e ente alla, såm ser sådden dållihed. -

När ja va skoleglytt så snack di så mied åmm ed.

Vallby mosse. Här e en mosse hänne i Vallby. Å där kom fålk
rianes po väjen å konne ente få hästen forbi, å di måtte vänta
åmm ijenn.

Likskara mötes. Å min far, när han va dränj, så skolle han
gå ifrån en dans, de va po natten. Så mötte han en lijskara. Han
håppa övor gråven 1) å jick po hin sian. - Men bare di går ongan
fårr ed, så får di injen fortred å ed. Så ska di ha stille å ente
tala åmm nåd, fören di får såved, när di har kommed farr nåd 2).

1) gropen, landsvägsdiket. 2) råkat ut för något.

Bäckahästen som sedernas väktare. Här va nåd såm di kalla 113
bättjahästen för. De tala di mied åmm för. De skolle va liasåmm
en vid häst. Den han skolle gåd ifrå åen änna framm i byen, te
itt hus mitt i Tjärkheddinge by, å sto där å grina. De va så, så

ACC. NR M. 458 : // 2

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ingemar Ingers
Härad: Bara Adress:
Socken: Kyrkheddinge Berättat av: Bengta Lars Nils
Uppteckningsår: 1925-1926 Född år 1846 i Kyrkheddinge

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så där va en sme, å han jittj te en kvinja såm han hållt si ti. 113
Men de va orätt, fårr hon va jut 1), å då jittj bättjahästen bag-
ettor han å grina ad han.

Trollen i Billebjär 2). Jyses, Billebjersbacken, den snacka min
mor mied åmm. Där va såna där tråll såm hadde sitt tehåll i backen.
Å där va en trålltjarring - hon hadde väll en man me - å hon had-
de två dåttrar. Å di jick me po dans i byhimmed, i Söstorp eller
Sjöstorp såm de hiddor nufortiden. Å där va en dränj såm ble lit-
ta fortjust i den ena. - Å hodden de va, så skolle di skäntja nåd
te dansen. Å då skänkte di en tynna öl te dansjilled, di skolle
ha å drittja å. Å di drack å drack å de va gått. Å di fittj ente

1) gift. 2) bergkulle i Sjöstorp, Dalby socken, Torna härad, syn-
lig från Kyrkheddinge.

titta i houpled po tynnan å fick ente ta tållen 1) åpp, tållen såm 114
va åpp i. Så hodden de va, så va där en dränj såm ente konne sty-
ra si, å han to åpp tållen å titta närr i tynnan, så lå där en
hästabbenrangel inji i tynnan. Där ble nåd ve han, han ble dålli
ettor ed.

Så va där en dränj såm tytte åmm den ena, å så ville hon ha han

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Vesum

te å fylja me si himm te Bllebjer. Å hon fick han me si himm. Å husbónen, där han tjente, ble liasåmm litta klåg po de darna 2), å han sa:" Va du nu járr, så lägg di ente där, utan ta en kniv å kasta fårr di i sänjen", sa mannen. - Å när han slänjde kniven i sänjen, så va där vann, klonk sa de. De va injen sänj, de va vannhoull. De va injen i backen, visst va de de. Så konne di ente járra nåd ve han, utan han kom därifrå me lived.

Å di baga åsse, di darna trälلن. Så di som hadde joren rongen ikring backen, så va där dränjana ude å tjörde omkring backen. Å di skolle baga, å så la di ud därras ontøj 3), de

1) tappen. 2) kom underfund med det där. 3) ugntyg, tillbehör till bakugnen (grissla och raka).

va itu, de konne di ente slå ihoppa. Så la di raga och grissla ud åmm, å di la hammare å spij åsse. Så va de meninjen di skolle ansa de. Å de jore di å la de po plassen, där de hadde ligged. Å så en annen gång, när di kom tebaga ijenn, så hadde di lajt ud skållekagor 1) te dâm, de va fint brö. Men di åd dâm ente.

"en så va där en kvinja sam kom å jittj övor backen. Så va de precis såm där lå en hel massa me silvorpänja, di lå å gliste

114

115

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Vesum

å va så granna. Å hon to där i sitt färrkle. När hon då hadde gåd 115
 en taga, så va de koullabida 2). Så har ja hört ed, å ja juvor en-
 te. Där va ju tråll i backen.

Men när di tog Jongby horn ifrå trållen, så ble alla tråll for-
 störda.

Jätten Finn. Di sior jo allti, ad Longa domtjärka bler allri
 färi. Jätten Finj han hadde å skytta me å bygga tjärkan. Sante
 Lars den

1) så kallas det bröd som först bakas i en nylichen uppvärmd bak-
 ugn. - Ovanstående är en av de allmännast förekommande trollhi-
 storierna och är lokaliserad tillmånga platser. 2) kolbitar. 3)
 sköta.

skolle jo jätta namned, ella skolle han åffra sitt järteblo. Di 116
 hadde fårr si de va rent omöjelit di konne jätta de namned. Jätten
 hadde sitt näste i Romeleklint. Å då hadde trålltjarrinjen sodded
 inje i barjed å sjånged, ad di konne ente jätta namned po den såm
 hadde böjd Longa domtjärka. Så jittj Sante Lars po Klinton å hör-
 de ad jättefriuen hon sad å sjång fårr glytten:

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Kyrkheddinge..... *Berättat av:* Bengta Lars Nils'.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... *Född år* 1846 *i* Vesum.....

Vyssa roo liden tjinj
 i maren kommer Finj faren din
 me Sante Larse's jarteblo.

Så ble de vittorlet va han hidde. (Trållpacked trode väl allri
 då skolle nân höra ad hon sjång så, de trode di drân-ittje.)
 Å då sa han te jädden: " Finj, tjör den stenen bättor inj." Så
 hörde han di visste hans namn. Så va de de, ad jädden ble så galen,
 så han sa ad Longs domtjärka allri skolle ble färi. Di lagar åsse
 po na all tid.

Så ble tjarrinjen så faselet galen, så hon ville slå tjår-
 kan närr. Å hon to en sten ve Klinten

1) gissa.

i sitt flättebån 1) å skolle slå te Longa domtjärka. Men ad båned 117
 jittj itu å hon tafte jo stenen. Å stenana fallt närr imellom
 Vevre å Dalby, de va nämmst Dalby. Så fallt di närr där, å där
 liggjor di. De e så gammalt, så gammalt, men de har ändå vad. -
 Di har tad dâm därifrå å himm i gårana, men di måtte ta dâm did
 ijenn. Di hadde injin fre å injin ro, där va alló po gårana åm
 nättorna.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Vesum

(De e liasåm stenana såm står po Syndra Ugglarp o), di tårr di hel-
lor ente röra).

- Den utförligaste relation av Finnsägngen, som upptecknaren
påträffat i muntlig tradition. Anmärkningsvärt är, att i den folk-
liga traditionen vanligtvis Romeleklint angives som jättens bostad.

Dålighet (onda andar). Di konne komma fårr dållighed för
så ad de va precis såm honga fyllde däm bagettor däm. De ble bod-
de känstia te humöred å rektet sjuga. Di söjte klåga 3) fårr ed.

1) flöteband, hårband. 2) Här åsyftas domareringen å S.
Ugglarp i Bonderups s:n, Torna härad. 3) kloka.

Vinningekvinnan. Botilda i Vinninje hadde vad en vanli pia å tjen- 18
te po bonaställe å va en dokti männesja. Å där va en klåg såm dö-
åm de va Rydde-Hannan 1) eälor vimm de va, de vidd ja ente - å
hon fittj en båg ettor en klåg, å där va skreved me röa bågstä-
vor.

Å så tjente hon Annorsjinsen i Mossheddinge, de va den siste
hon tjente. Å han tänjte han skulle pråva na va hon konne. De va
strajs hon va kommen did te Vinninje. Så fittj han fårr si ad han

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* 1846 *i:* Vesum

bant en lase åm bened po sin hackelon (obegripligt ord. Avskri-
varens anm.) Å så viste han en å tjenrna ^{a/} did me lasen. " Å hälsa
ifrå far åm Botilla konne járra nåd ve en stud vi här, såm e sjug"
Å hon fittj lasen å jittj inj i kammaren, där hon bruga gå. "Där
har du lasen ijenn, å si te Annorsjinsen ad han kan flora sin stud
bra, så står han si näck å bler dokti, men hälsa du Annorsjinsen
ad han kan la ble å driva me mäj, fårr ja járr ingen fotred. Å
då fick mannen jo vidda hon konne nåd, när hon shittja de boded
te han. Å de forvåne han si med övor, ad hon konne så mied.

1) En klok kvinna i St. Rödde i Everlövs socken, Torna härad, kal-
lades även Doktor Hanna.

De va en såm konne ansa fålk. Den va di så fotrötna 1) po. Å di 119
kom me en skjoss å ville skjössa na ifrå himmed, de va ifrå Hybyna
eller Klågorpana 2) Så sätte hon si åpp i vöjnen. Så sad hon där å
sa: " Tjör nu". Men di konne ente få hästen te å gå. Där sad hon
rätt så länje. Så jick hon åv, å då konne hästana gå. Hon jore jo
ingen fortred, hon ansa jo sjuga. (En liknande historia berättas
om den s.k. Åsumspågen: När han var stämd för kvacksalveri och
skulle hämtas till tinget, kunde hästarna inte gå så länge han

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 i Vesum

satt i vagnen. Men så fort han stigit av, kunde hästarna gå). 119

Åsumspågen. (Skånes mest beryktade undergörare, vid namn Lars Mårtensson, f. 1850, d. 1902, bosatt i S. Åsum i Färs härad, där han från 1870-talet bedrev sin praktik). Där va ja åsse hos den. Ja hadde udslätt 3) po mongen å våga ente söja doktor, då ja va rädd han skolle skära. Där va så många, så där konne va tretti personer po en gång, så en fittj sidda hel da

1) avundsjuka. 2) d.v.s. herrskapen på Hyby eller Klågerup. 3) utslag.

å vänta. Den han så besyrnerli ud. Liden va han, å han så egendåmli 120 ud. Di kom änna ifrå Amerika å söjte han. Han hadde itt lided ställe å där jittj han fram å tebaga i marken, så jittj han himm å to imod, när han tytte. Di sa han konne ente dö, så di fittj skjuda ongor sänjen. Men de jalp ente ad ja to did. Så fittj ja stryja tre gånga åpp ad itt lij, å då forsvant udslätten.

En äldre anförvant till upptecknaren, som varit bosatt i Sjöbo gästgivaregård, omtalade att den var alldeles överfull

ACC. NR M. 458 : 119.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkheddinge *Berättat av:* Bengta Lars Nils'
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Vesum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av resande, som skulle söka Åsumspågen. Densamme meddelade, att ett av honom utfärdat recept hade följande lydelse: " Koga gröd å lägg den på ryggen om dan å på maven om nötten".

Det kan tilläggas, att en person vid namn Sederholm, som varit i lära hos Åsumspågen, f.n. utövar sin praktik i Svedala, där han kallas "den klåge". Hans patienter kunna få vänta i flera dagar, ty Sederholm har endast mottagning " när andan faller på", och det kan vara mitt i natten. Upptecknarens anm.

120

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkoby *Berättat av:* Magnus Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1864 *i*

Kyrkoby socken.

121

Berättelser av husmannen Magnus Andersson, Kyrkoby, f.1864.

Om Goenisse. Di såm hadde goenisse di ble jo allri udfattia, hodden di bar si ad. Goenisse han skolle ha gröd å milk po lävted där kväll. De va en mied liden å skäggded gobbe. Han skolle onjefär va lij tomtana såm står i jultiningor. Där va di såm hadde goenisse. Di sa di såm hadde han, di konne bära si ad såm di ville, allting lyckas för däm. Ble de å me han, så asa han bårrt va di hadde, å di ble rent udfattia. Di prata mied åmm ed för, men nu hör man allri sannnt.

Tiggegubbar. Tyggegobbarna di kalla Särslöv+) färr "Kanans lann", färr där fick di brännevin, men Tjärkeby kalla di färr Sibirien, där fick di ente nåd.

Från Nordanå (by i Kyrkoby s:n). Där va mien dållihed i närreri/ Sven Jyns' går i Norano.

+) Särslöv: i Oxie hd, gränsar till Kyrkoby.
 Når han slapp ud hästana åm framtidana 1), så skolle di gå över stålsticka. - Ja så allri nåd, men ja hörde mied. Där va alltid halló po gären me hongana, en fick allri låv å såva nästan. En

122

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Kyrkoby *Berättat av:* Magnus Andersson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1864 i

hörde bompane 2) å halló, men va de va, de vidd man jo ente. Då
vä en påg, så en ajta si färr å lua i märke å se si åmm.

Bäckahästen går in till de andra hästarna. De va i Sven Jyns'
går i Norano. Han hadde två vida märror, men så åm marnana va där
tre, men den forsvant när di kom närr i stallen. Så fort di yppna
daren, så va han veck. Di konne höra hanxxxxxxxxx, sprant imod
åen, men di så han ente. Men när konne han komma ing, när darorna
va stängda?

Åm där va nån å ville ria po han, jo fler där ville ria, jo
längor ble han. Så sprant han i åen me dâm å slapp dâm i vanned.
Di sa han konne grina.

De konne en höra i sina påga-år. Då va där många å gajna han
å tjörde me han, di där konne fånga han. Han va lij en annan häst,
han skolle va vid. Di sa alltid " den vida bäckahästen", men ja
har då allri sitt han.

1) om vårarna. 2) dovt buller.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Nils Månsson, Lomma
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1840 *i* Vinstorp

Nils Månsson, Lomma.

f. 4 febr. 1840 i Vinstorp av Lomma socken, f.d. byggmästare, bosatt i Strandhusen.

En bestrafning i forna tider. Ja tjente Hans Gonnarsen i Vinstorp. Den mannen såm hidde Hans Gonnarsen, där stal di tålljäss ifrå hann. Å han tvivla 1) po en man såm arbéta hos han, han va liasåm röjtare. Å han begärde hos landshövdinge ämbeded å få granska, å nån tid ettor hitte di tjuven, de va en soldat ude i Alöv. Å han måtte stå i gaveståcken. Där va så kallad gaveståck i vapenhuset i Lomma gamla tjärka. Di skrua båa benen fast i gaveståcken, å sin måtte han be om forlåtelse.

Blackastenen. (en stor sten i pilevallen mellan Lomma och Uppåkra socknar). Den stenen brugar å väんな si, när han lutar nybágad brö.

1) tvivlade på d.v.s. misstänkte. ii) luktar.

Om Bomhöj. (Ätnehög och en därefter uppkalld gård i Vinstorps s:n). Där va en halling 1) såm hadde vad po juladans po Bomhöj. Å när han jick himm åm natten, så så han ad hela höjen sto po

123

124

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Nils Måansson, Lomma
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1840 *i* Vinstorp

styttor å där va rent follt å pysa såm dansa ungor höjen. Han
 sto po gullknappa en gång åm åred, så va sägnen.

124

Lomma gamla kyrka. Den gamla tjärkan lå tätt ud te åen.
 Där va tjocka mura å trappgavla po torned. Å så va där itt ud-
 bygge i synnor såm va vapenhus å itt i nor såm va sakristia. Å
 där va itt fynstor lia ve predikstolen, så de juste derikt ing
 po prästen. Hon lå nämmor åen såm säjt va, men hon ble fårr liden
 når här ble mer fålk, så ble hon nörreven sjuttiitt. Ja kommor
 ihu prästen han juste po 2) syndan forud ad nästa synnda skolle
 där va gudstjenst for sista gången i den gamla tjärkan. Så ble
 den nya tjärkan böjd 3) itt lide gråne ifrå där den gamla lå.

1) hallänning. 2) lyste, kungjorde.

Kyrkegrimens rumpa. Där bode en soldat såm hidde Färm, 125
 en stor jällande kar, han bode strajs åpped tjärkemuren. Han vän-
 des möed te Nels Mass, där ja tjente. Han hadde en sägen, han så
 tjärkegrimen. Å den hadde en rompa, såm va så lång, så när han sad
 åppe i Lyhoullede 1), så asa rompan näre i Färms have. De skolle
 va itt långtoad jur, han viste si i lyhoullede, ella jöre han in-
 gen fortred.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Elna Jönsson, Vinstorp
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1848 *i*

Elna Jönsson, Vinstorp,
 kallad Jins Annors Elna, f. 1848, ogift. d. efter 1930.

125

Mera om Lomma gamla kyrka. De va en gammal, gammal tjärka. Hon hadde ståd i sextusen år (!). Di sa hon hade ståd sin syndafoden. Där va nästan ente fynster po na, å där va kallt å märrt inge i. Där va ente tjyllnad 2), så en fick ha träsko färr å hålla si varm åm benen.

1) ljushålet, ljudöppningen å tornet. 2) eldat.

Ur forna dagars nöjesliv. (Upptecknat ur minnet efter Elna Jönssons berättelser).

126

Det roligaste man visste var när man skulle till den s.k. Ågarpe markad, som ägde rum två gånger åm året i närheten av värdshuset Hvilan vid stora landsvägen mellan Malmö och Lund.

"O, de va rolet, de va sådden gläje färr våss, när vi skolle ti Ågarpe markad". "Di hadde markadet mitt emot där såm höjskolan nu liggjor." "Så va där så många jyngja 1), såm vi tjuffte tjistor å stia å." Po kvällen så dansa di inge i Hvilan.

ACC. NR M. 458 :125.

Landskap: Skåne
Härad: Bara
Socken: Lomma
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers
Adress:
Berättat av: Elna Jönsson, Vinstorp
Född år 1848 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På 1860 talet (och ännu längre fram) dansades mest vals, polka, 126 kadrill, körepolska och "masyrka". Även förekom en dans som kallas "tätt-ihova". I Lomma dansade de "jyngadansen", 3), när man haft klinegille. Då sprang man i en lång rad genom hela Lomma by. " Vi hållt i itt lant rev".

På tal om gamla visor erinrar sig Elna att man i hennes ungdom mycket sjöng visan om " Flickan som trampade på brödet".

(Med sorgsen ton jag sjunga vill om ett förfärligt under eto.

1) göingar. 2) stegar. 3)"göinga-dansen" kallas i vissa trakter " den lange dansen". 4) ett långt rep.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:* _____
Socken: Lomma *Berättat av:* Bengta Jöns Johans
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1865 *i*

Bengta Jöns Johans (f. 1865), bosatt å Kabbarp 127
 n:r 2 i Tottarps socken, har upptecknat några ordspråk, som hon
 hört av sin mor, som va ifrån Lomma socken. Mor Hanna Jöns Johans
 f. 1836, d. 1919, var syster till "Jins Annors Elna". Nedanstående
 ordspråk ha emellertid varit brukliga vida omkring.

Den kålen di spottar i får di säl sua 1).

Kräckan går te vann te den går itu (säges om ett oskick som pas-
 serat någon tid men till slut måste upphöra).

Här kommor en go da i maren.

Sjång ente så tilia, fårr då kommor du te å gräda ingan kväll.

Den såm jir si i lej, får hålla strej.

När katten e bårte, så dansar musen po bored.

1) äta (om flytande föda)

Koen har en klåcka i maven (= känner tiden när hon behöver mjöl-
 kas). 128

Koen molkar i jennom tonnen (= mjölkar eftersom hon får foder).

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Bengta Jöns Johans.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1865 i

Godå yseskaft, e du ude å går i da?

128

Ja de ble ente i denne kångens tid.

Vår Harre mätter för bugen är gad.

En får lära si te kryva te en kan gå.

Ente styttor ongor nya hus (Säges till barn, som stöda huvudet i händerna).

Han mäjlar fårr sin sjuga mor (mäjlar= mäklar, säges om en som förställer sig.)

Mongen går som en tjäpp i itt jul.

Arten ligger i ölänningen.

Hon e varre än en ärmalös päls (=duktig).

129

De glimma som Glimminge gada, når den e nyskurad.

De jick te galátors me de (om något som misslyckades).

När solen går i väster, så e di lade di bäste.

ACC. NR **M.** 458 : 128

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Bengta Jöns Johans
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* 1865 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om de e allri så galed, så e de gått för nåd.

129

Spotta i näven å ta bättor fatt !

Denne dan e den te ditta (d.v.s. det är inte så brått).

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Lomma..... *Berättat av:* Hans Hansson, Arendala.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år*..... i.....

En gammal pantlek

meddelad av Hans Hansson i Arendala (Hardeberga socken, Torna härad), som lärde den av sin far, Hans Hansson d.ä., som var ifrån Lomma socken, där leken förekom i hans föräldrahem.

130

Av 2035

Ditta e hused såm Jackop böjde.1)

Ditta e kared som sto i hused såm Jackop böjde.

Ditta ä malted såm lå i kared såm sto i hused såm Jackop böjde.

Ditta e musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i hused såm Jackop böjde.

Ditta e katten såm to musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i hused såm Jackop böjde.

Ditta ä hongen som bed katten såm to musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i huset såm Jackop böjde.

Ditta e tjäppen såm slo hongen såm bed katten såm to musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i huset såm Jackop böjde.

Ditta e kniven såm skar tjäppen såm slo hongen såm bed katten såm to musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i huset såm Jackop böjde.

1) byggde

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Tjomma *Berättat av:* Hans Hansson, Arendala
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* i

Ditta e smeen såm smidde kniven såm skar tjäppen såm slo hongen
 såm bed katten såm to musen såm åd i malted såm lå i kared såm
 sto i hused såm Jackop böjde.

131

Ditta e koen me di krågede hornen såm stånga smeen såm smidde
 kniven såm skar tjäppen såm slo hongen såm bed katten såm to
 musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i hused såm Jackop
 böjde.

Ditta e pian såm molka koen me di krågede hornen såm stånga sme-
 en såm smidde kniven såm skar tjäppen såm slo hongen såm bed kat-
 ten såm to musen såm åd å malted såm lå i kared såm sto i hused
 såm Jackop böjde.

Ditta e fästemannen te pian såm molka koen med di krågede hor-
 nen såm stånga smeen såm smidde kniven såm skar tjäppen såm slo
 hongen såm bed katten såm to musen såm åd å malted såm lå i ka-
 red såm sto i hused såm Jackop böjde.

Leken tillgår så, att man sätter sig i en ring. En i sällskapet
 säger före och de andra säga efter i tur och ordning. Den som
 säger fel, t.ex. "malted såm sto i kared", skall ge pant.

(Den till leken hörande ramsan synes vara urgammal och före-
 kommer även i England, där den börjar: "This is the House that
 Jack built".)

132

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lomma *Berättat av:* Kjersti Rudolf
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1849 *i*

Gamla ringdanser

meddelade av Kjersti Rudolf (f. 1849), Alnarps strandhus.1)

132

Gossen han sig smyger
 hän sig smyger i mark och vrå
 där ligger han och lurar på
 att flickan komma må.

Häjtandegobba, slå i glaset
 låt oss lystie vara
 en lidens tid vi leva här
 med mycken möda och stort besvär.
 Du tycker du e vacker,
 de tycker också jag
 ängan va grön, flickan va skön,
 kom dansa me mäj, ja tycker om däj.

1) Dessa ringdanser dansades i Alnarps skog.

ACC. NR M. 458 : /32.

Landskap: Skåne.....
Härad: Bara
Socken: Lyngby.....
Uppteckningsår: 1925-1926.....

Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Adress:
Berättat av: Nils Larsson.....
Född år 1874 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

133

Nils Larsson, f. 1874
vaktmästare vid folkhögskolan Hvilan (Tottarps s:n) sedan 1903,
tidigare bosatt i Lyngby socken. (Flera uppteckningar efter den-
samme i 1924-25 års samling).

Gammal visa,
sjungen i Lyngby på 1880-och 90-talen.

noter

Vid Västerviken där låg ett slott,
det var så härligt utstofferat
med silver och med rödan guld
och marmorstenar till dess murar.

Därunder låg en ung kapten
~~so~~ var tagen till fånga

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Lyngby *Berättat av:* Nils Larsson.....
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1874 i

ja 15 famnar under jord
 ja i blant ormar och drakar.
 Så framkom där hans gode far
 och ville denne fången lösa
 ja 10,000 förgyllande, förgyllande
 batalar jag för denne fånge.

Ej 10,000 hjälpa kan
 ty denne fånge har stulit
 den kedjan, som han om halsen bär, allt om sin hals
 den har han visserligen stulit.

Den kedjan som han om halsen bär
 den haver han visst icke stulit
 den har han fått av sin lilla vän, en jungfru skön,
 den har han fått i en troloving.

Jag sörjer ej för mitt eget liv,
 ej heller för att jag är fången,
 jag sörjer mest för min lilla vän, en jungfru skön
 jag tror jag sörjer mig till döden

133

134

ACC. NR M. 458 :/34.

Landskap: Skåne
Härad: Bara
Socken: Lyngby
Uppteckningsår: 1925-1926

Upptecknat av: Ingemar Ingers
Adress:
Berättat av: Nils Larsson
Född år 1874 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sörj intet för din lilla vän
för hon är döder och begraven
i himmelen där råkas vi, där träffas vi,
uppå den stora domedagen.

134

Så ledde de denna fånge ut
att han skulle få de sakramenter,
han ropte Kristi himmelsgud, Kristi himmelsgud,
allt detta lider jag oskyldigt.

135

En "köra" som dansades vid höstagillena på Assartorp.

Når di hadde hystajille po Assetorp, å di skolle
"tjöra te Särslöv" så kallad, så sjong statarna så hära:

Motan

Skriv endast på denne sida!

ACC. NR M. 458 : 135.

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Lyngby..... Berättat av: Nils Larsson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... Född år 1874 i.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

135

Nej inte sörjer jag för di barnen di e små, för di barnen di
di e små, för di barnen di e små,
den ene liggjor i vaggan, den andre börjar gå,
den tredje går po golled
å den fjärde tittar på.

(" Köran" eller "Köra till Särslöv", en pardans i 2/4
takt, vanlig i s.v. Skåne, ännu icke helt bortlagd.).

Om HansNorrman, ett bygdeoriginali Bara härad.

136

Där bode en po Lynnby slättor 1) såm hidde Hans Nårr-
mann. Där har ja vatt titt hos den, po relischösa möten han har
hålt. Å så predika han en times tid, å å hadde vi då vad rek-
tet ordenlia, så ba han sin 2) te Gud åm en dans. " Jo, vi fitti
låv å dansa", sa han, så bärja han säl dansen me Elna, de va en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R M. 458 : 136.

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Lyngby..... Berättat av: Nils Larsson.....
Uppteckningsår: 1925-1926 Född år 1874 i.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kvinja såm bode hos han. Så va där nån å dränjana såm had-136
de fiol eller harmonika me si, å han spilla te dansen, å vi dansa.
Där va ente så stor plats i råmmed, bårra en liden firkánt, men
vi dansa lia väl, vi hadde tad ud möblorna.

1) Lyngby slätten, en del av Lyngby by. 2) sedan. - Hans Norr-
man var född å Norremark i Hyby socken och hade tagit namnet där-
efter. Upptecknaren har själv sett honom. Han var då ålderstgen
och verkade förfallen. Han gick omkring i husen och läste upp
tal, som han författat. Där återkommo ständigt uttrycken " det
andliga, lekamliga och naturliga".

Skriv endast på denna sida!

avskrift

ACC. N.R.

M.

458:137

Mölleberga socken

Jons Nilsson Stora Mölleberga

f.d. leatherman född den 1846

Om Kyllingahönan i Stora Mölleberga (en stentor)

Detta, att de var en ifrån Ronneby klint sám hade slad
ken did i siktad ettor tjärkan. Där han rejord en
jätte för. Han skulle hatt slungad steuen i itt
hasselåna däriför. De skulle va itt furentimmar, sám
slo steuen ifred, men så nöje han ente längjat
av sid ja backen.

Där va en Denke Jävsta sám va han te fånga upp
va Tärlinge. Å di skolla föra han te hästoye å
förawa han där. Men när han kom te Tyllerja -
hyttan, så to han gift å fallt å hästen, så behaga
di andre å begravva han där. Han ville naturlat-
vis hellor fötter sidda längoni. På den tiden jikk där
en väg, å där va en bro över Tärlebjörsbacken.

Trygma Ingvar

— 1985-1996 —

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Mölleberga *Berättat av:* Jöns Nilsson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 i Stora Mölleberga

137

Jöns Nilsson, Stora Mölleberga,
f.d. lantbrukare, född där 1846.

Om Kyllingahönani Stora Mölleberga (en stendös). Di sa, ad
de va en från Romeleklint såm hadde slag den did å siktad ettor
tjärkan. Där har rejerad en jätte för. Han skolle hatt slongad
stenen i itt hossebån därifrå. De skolle va itt fruentimmor, såm
slo stenen dided, men så nåde hon ente länjor än did po backen.
Där va en dansk furste såm va tan te fånga åppe ve Tjävlinje. Å
di skolle föra han te Månstorp å forvara han där. Men när han kom
te Tjyllinjahynnan, så to han gift å fallt å hästen, så bahaga di
andre å begrava han där. Han ville naturligtvis hellor dö än sid-
da fången. Po den tiden jick där en väj, å där va en bro över
Tårrebarjabäcken.

Om Galgabacken i Stora Mölleberga. De va jo
varkelihed, ad där har vad avrättningsplats. Å där lå itt lided
hus, så kallad tinghus, de har ja sitt. Men de har ente skidd i 138
min tid me nån avrättning. Men 68 då va de jo sådden tårra, å alla
bäcka å åa di tårra ad, å di hitte po å rynsa Tårrebarjabäcken.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Mölleberga *Berättat av:* Jöns Nilsson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Stora Mölleberga

Å där hitte di en massa hoeskalla i åen mitt fårr backen.

138

Men så mied har där vad - men så tjente där en tös
där framme där ja bode. Å hon va tetáxen å dristi. Å hon sa hon
hon våga närr å skära en spåna å di stäjlorna såm sto där, fårr å
visa ad hon hadde vad där. Å hon to e spåna me si å viste.

Di som bode dæe ve broen, å di hadde tatt åpp pan-
täfflor om ettorhysten å skolle grava en grav å läjja där i, å di
träffa po itt fruentimmorslij.

Mölleberga Kyrkklocka. Där skolle ha vad en kläcka
ti, i Möllebarja tjärka. Men den kom veck därifrå å skolle te
Bjerese. Så fårr å stjela si framm ve nattetid, så to di lia övor
markorna. Men så va där en gammal moras ellor tjilla, å där skolle
di ha tappt kläckan, å hon sjönk så di konne ente få åpp na. Men
så hadde di parad ihop nân tvillingstuda. Di skolle jälpes ad ta 139
åpp na. Så fallt den ene kalen po knä å konne ente mer, så kläckan
ble dæe.

En so ställer till panik i Bjereshög. Bjerese tjärka
den va så liden å låg å eländi. Så hänjde kläckan i Lyholed

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Mölleberga *Berättat av:* Jöns Nilsson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1846 *i* Stora Mölleberga

po gövelen, å di sto uden åmm å rijnde me itt rev. Så va de en
 jul de ga si ti å rinja åm natten. Å di sprant ud å så: å där va
 en so hadde fåd bened i reved, så ga kläckan si te å slå. Å di
 trode de va spöje, när de ga si ti å rinja ~~xxxjärkunx~~mitt åm
 natten. Å sin va soen kommen inj i tjärkan å sto bag altared å
 bed i nån gamla böjor.

139

Om "Södrens skald" (Skräddaren Kristoffer Persson,
 f. i Bjereshög 1844, d. i S, Sallerup 1901). Men di hadde prost
 visitaschon där i Bjerese en gång fårr många år sin. Å där va en
 skräddare såm di kall "Södrens skald". Å där va en lijsten po
 tjärregåre å di konne ente ble klåga po va där sto, äntan pro-
 sten ellor tjärkeharden. Så va de den gamle skolläraren, Ekvall,
 å så hitte han po å skicka ettor den häre skräddaren. Å han kon-
 ne läsa ed, å där sto: "Livet ä en dröm, men min mans var för
 kort". En gång arta de si, så han kom te Ynnesvala, å där va
 en hanlare såm hidde Massen. Så kom den häre Kriståffor å töj-
 de en snapps. Å han hadde ingen ~~hus~~ ihellor." Ja de kan du få
 åm du kan leda åpp itt rim". Så rätt såm de va så bärja han:

140

ACC. N:o M. 458 : 140.

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Mölleberga..... Berättat av: Jöns Nilsson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... Född år 1846 i Stora Mölleberga.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Inte snus i min dosa
inte brännevin i min kagge
inte stångs du bagge1)".

Den han konne rima långa rättjor.

(Om Söderns skald, Se Skånska Dagbladet 13/12 1901 och
5/1 1927).

1) Häri ligger ordlek: till en bagge användes "mass" såsom lock-
rop, och därför kunde skalden kalla handlanden Mattsson fö "bagge".
("Massen")

Se vidare Elin Johansson, Södrens skald
Lund 1928.

140

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

Anders Henriksson, Nevitshög,

141

f.d. snickare och lantbrukare, f. i Nevitshög 1852, d. 1933.

Vinningekvinnan. Hon tjente från grebba 1) te min mārr-brors i Mosshéddinge. Där bärja hon åppóva sina klågskvor. Hon jick å fäjde 2) - di hadde ente udan riskåsta - å där va stengoll i stuan - å hon slapp kåsten po goulled å han dansa.

Sin hon hadde satt si närr i Vinninge, så va mārrbror så foll å sköj - så hadde han en kackelon såm sto po järnben. Så bant han itt kläde åm de ena bened å skittja en påg närr me ed ti na. Å då sa hon: Hälss du Annorsjinsen, ad han kan baresta läggja en bra kårr foll me tårr i kackelonen, så ble han bra. Hadde de ente vad den mannen, så skolle han fåd andra rå. (Han hadde jo fårr si hon ente konne nåd.)

Hon visste va di tänjde. Här bode en kvinja såm hadde en påg såmva så faselit dålli me vark, di trode han skolle ble rent itubrydden 3).

1) som flicka. 2) fejade, sopade. 3) sönderbruten, ledbruten.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

Å hon va där en gång, men hon tytte han ble ente bättor. Å så skolle hon gå did ijenn po de niene dynjed. Å då jick hon å tänjte, ad de jore ente nân nytta hon sprant där. Så när hon kom närr där te Vinninje, så frågte hon om hon trode hinjes påg skolle bli bra."Ja de kan han nåck ble, bärra ente mor har sånna dållia tankor." Å hon ble häj 1), precis såm di hadde tjört en kniv i na, å de hon konne vidda va hon tänjt. 2).

Se även sid. 100, 103, 106, 118.

Om Pengabloss. Här va sånna där pänjabloss för. Så va där en skräddare såm va po itt ställe å syde. Så brute di ha gásabäntja injanom daren 2), å där va pänjabloss i den. Så los 3) han han hadde så farlit bråt å läggja si. Så sa han te kvinjan hon konne åsse läggja si. Å når hon hadde sönnad, så to han en synål å kasta po blossed. Å ve de blossa, så to han en synål å kasta. Så va där itt halsakrus, så ble de ståanes åppe. Å där va pänja i de. Så fårr de skolle ble rättvist delt,

1) "haj", förfärad. 2) dörren. 3) låtsade.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

143

så jick han te sjelasörjaren å skolle ha delt ed. Å så skolle de delas i tre dela. Å den ene delen skolle den ha, som hitted, å den ene skolle prästen ha å den ene delen skolle såcknens fattia ha. Å så när han så hadde delt ed i tre dela, så skolle han ta fysst, som hadde hitt ed. Å så stråg han sin en del i halsakrused."Å så e ja en å di allor fattiaste här i såcknen", så to han den delen å stråg närr i halsakrused. Å hadde enet ja sårjt bättor fårr min sjel än prästen, så hadde ja vad i hällvete fårr länge sin". Så to han den delen me, så va de rättvist delt.

Pojken som tjänade hos jätten. Där va en påg, såm kom åskolle tjena hos en jätte. När han då va kommen i tjenst, så skolle di tässka.¹⁾ Så hadde jo jätten sånna stora järnpläjla²⁾, så pågen konne ente lytta däm, lant minjur tässke me däm. Så sior pågen till jätten:" Va va de fårr nån skadapinja³⁾ å stå å vippa me⁴⁾. La våss ta värs itt par sparre å tässka me". Så sior jätten:

1) tröska. 2) slagor av järn. 3) skatpinnar. 4) vifta.

A 3 /031

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

"Hellor än ja fordärvad mina hus, så vill ja säl tåsska mi sä. Så kan du gå å bära vann te mor." Så hadde han sånna stora järn - spanna, så han ente konne lytta di ihellor. Så sa han te jädden: " Vill du gå närr å ta onger näen¹⁾ i brännan, så tar ja i den äuaste²⁾ ännen, så tar vi brännan inj i tjöked te mor, så kan hon säl ta vann när hon behöver." - Å så ville han hellor säl bära inj vanned än såm han ville ha fordärvad brännan.

Jo så skolle de jo gå till skåus ettor bränne. Å så hadde di en bra madposse med däm. Å så när di jittj did, så jittj pågen å pläcka en låmma foll me småstena. Å när di kom te skåuen, så skolle di eda fässt. Å när jädden åd, så jick han å plocka nyddor³⁾ å stoppa i låmmman. Så när di hadde ét, så skolle di ta uit træ. Jo å så jittj jädden å söjte åpp de allor stårsta træed han konne se. Så to han tvart åmm de å röjte⁴⁾ ed åpp me roden. Så sa pågen jo ed han konne ta i täppen, färr de va tångast. Så to jo jädden

¹⁾ under nedan. ²⁾ översta. ³⁾ nötter. ⁴⁾ ryckte.

144

Aa 1045-

Aa 1012

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* 1852 *i:* Nevitshög

fatt åm rodens ^jå bärja asa å me ed. Så klö pågen åpp i grenana å 145
 sad där å knäte nyddor. Jo å så sa jätten va de va fårr nåd han bed-
 po. O de va nåna nyddor han hadde tad i skåuen "Ja då kan ja få nå- A. 1061
 na". Så to han en nøvefull småsten å ga jätten.¹⁾ De va nånna faria
 tann du har, fårr ja kan ente bida en inda itu." Så når di då kom
 himm me træd, så va de så stort, så di konne ente få ed te å gå
 ijennom porten. Så sa jätten: "Ja så vänta litta." Så to han fatt
 tvart åmm træd å hotta¹⁾ ed övor hela länjan å inj i gären. Så
 hadde di fåd tred inj, så skolle di inj å ha mad. Å kvinjen hadde
 kogt gröd ti däm. Så skolle di si vim sám konne eda mest gröd.
 Så hadde pågen vad så injmari²⁾ så han hadde bonged en posse inj
 ongornän³⁾ västen, sám han öste i. Å så när han hadde ét va han
 tallde, så fyllde han possen me gröd.

Så va maven så foll po jätten, å jätten han jämta si
 fårr maven, han hadde ét fårr mien gröd. (Men pågen hotta jo de
 mesta i possen)

¹⁾ kasta, slänga. ²⁾ listig. ³⁾ "under nedan", under.

145

A. 1061

A. 1088

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år:* 1852 *i:* Nevitshög

När då possen va foll, så to pågen kniven å skar holl po posser, 146
 å där vala jo gröden ud." A, va de linna¹⁾ gått!" -"Jick de ann?"
 sa jätten. "Ja de jick an fårr mäj", sa han. Å då skar jätten holl
 på bugen. Men jätten dö. Å så fittj pågen äntjan, å så fittj han
 ens rejera där.

(I Svenska Landsmål V, 2, s.48, finns en variant
 från Vilhelmina i Lappland, kallad "Tomten å en Lat-Mattes")

Jätten som arbetade på herregården. Men där va en jätte såm to
 si po²⁾ å skolle tåsska po en hæregår. Å så va där tåll par andra
 tåsskemän. såm tassk po en lo. Men eda konne han, å han skytte ente
 nåd på hela vickan fören om lördamaren. Så for han åv, å välte närr³⁾
 så å fylla hela loen. Så ställde han si i lodaren⁴⁾ å pusta, så att
 all säen flö po itt håll å boss å äntor⁵⁾ po itt anned håll, så skil-
 des de ad. Når di skolle bæra åpp, så skolle han ha en säck såm va
 så stor, så där jick lia mied i såm di tåll andre to. Så fick han
 en säck såm

1) lättade. 2) åtog sig. 3) ner. 4) logdörren. 5) agnar.

Aa 650

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år 1852 i Nevitshög*

där jick tåll tynnor i. Å så to han lia mied sä så alla hina to.

147

Så hadde di udtråssked, så va jo harremannen tj^e å han. Så ville han vara å me han. Å så skicka han han ud i kriij. Där va en krigshär såm skolle komma å ö-lägga han. Slaget skolle stå ann i en skåv. Så slajta han tåll studa han skolle ha me si te madgadd 1). Så fittj han tåll bagninjor 2) brö å en forfärli massa me smör. Når han då kom ti skåven skolle han ha si litta mad fässt. Så bårja di jo å skjuda po han. så kom där kolor i smöred. Så sa han: Ska i kasta blåbär iblann smöred? Så ble han galen po däm; färr di ente ville la ble. Så to han de stårsta träed å la ann po däm så di ble fordarvade allihopp, å di såm ente dö di sprant därifrå.

Å når han då hadde fåd slud po sin madgadd, så jittj han te harremannen ijenn, så han ble ente å me han den gången. Jo, når han då kom himm, så skolle han grava en brånn. Å den skolle va så faselet stor å juv 3). Så ble jo alla gossare 4) bodade åpp te å tjöra sten te å läggja brånnen me. Så skolle ju

1) matsäck, reskost. 2) bakningar. bak. 3) djup. 4) "godsare" : bönderna på godset.

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Igers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Nevitshög..... *Berättat av:* Anders Henriksson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... *Född år 1852 i Nevitshög*.....

jätten läggja brånnen. Så hadde di skifad en stor tjärkeklåcka himm, såm di skolle hotta 1) po han fårr å begrava han rektet säkert där. Så va jo alla "gossarna" 2) där fårr å hotta sten närr. Så kasta di fysst klåckan närr, å sin fylla di brånnna me sten, å di jittj i rapped.

148

Si skolle di hålla jille ettor han. Så när di hadde ét lide gråne, så kom han did å sa:"De va fare! va I kasta fort närr, ja konne ente stå mi me jär, ja fittj såddent forlav me gråstén. Men de va en farli bra hatt I satte po mi, fårr de råg 5) ente i yjenen 4).

Så han ble allri åv me jätten, å harremannen har han näck inú, om han levor.

1) kasta. 2) " godsarna", bönderna på godset. 3) ätit. 4) ögonen.
 5) rök.

Visor.

149

Möllarens dotter.

1) Där stodo två skälmar och lade upp ett råd råd ja råd

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

om den ene möllarens dotter kunde få få ja få.

149

Tradia dialla, Tradia dialla, Tradia dialla lalla la.

2) Så stoppa den ene den andre i en säck säck ja säck
 så körde de den säcken till möllarens bæk bæk ja bæk.

3) Så körde de den säcken till möllarens går går ja går
 och kunde ja få malet den säcken i år, år ja i år?

4) Så satte de den säcken i möllarens hus, hus ja hus
 för han skolle bli bevarad för råttor å mus, mus ja mus.

5) Men när det blev mörkt i varendaste vrå vrå ja vrå
 så kunde den säcken både krypa och gå, gå ja gå.

6) Ack kära min gamla moder I tändar upp ljus, ljus ja ljus
 Jag tror där e tjuva i möllarens hus hus ja hus.

7) Ack kära min moder I slycker det ljus ljus ja ljus
 Nej det var baresta katten som spände en mus, mus ja mus.

150

8) Ja tier du inte stilla din tjarringafan, fan ja fan
 så ska du po hoeded i möllarens damm, damm ja damm.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

9) Så kasta di tjarringen i möllarens damm, damm, ja damm.

150

10) Möllaren hadde en krågede tann, tann ja tann
 han hogg na i r-n å kasta na po lann, lann ja lann.

Hantverksvisa.

1) Klockarens pia hon pissar i en spinn
 å klockaren kom å han så hår de rann:
 Jag är väl inte blinder, jag ser väl hur det rinner
 Bompalira, bompalira bom bom bärj.

2) Trägårsmästaren me sin långe stång
 han pekade på äpplet, du flicka lilla kom,
 och vill hon äpplet hava så skall jag flickan taga
 Bompalira, bompalira bom bom bärj.

3) Å skräddaren me sin nål å så trå
 han bryder så många nåla utå, han lirar me gompen å sticker me
 stompen
 Bompalira, bompalira, bom bom bärj.

151

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Nevitshög..... *Berättat av:* Anders Henriksson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... *Född år* 1852 *i* Nevitshög.....

151

- 4) Skomagaren me sin begede trut,
 jo varre han begar, jo varre ser han ud,
 han bider i läred å grinar i väred,
 bompalira bompalira, bom bom bärj.
- 5) Snickaren me sin hövxl å me sin stock
 sina gamla skinnbyxor di slider han opp
 han hövlar å han strutar, han skräpper så de lutar 2)
 bompalira, bompalira bom, bom bärj.
- 6) Smēden han står i smidjan å smior
 me kolsvarta byxor å fårskinn för sej
 han hamrar å han skramlar, å dundrar så de ramlar
 bompalira, bompalira, bom bom bärj.
- 7) Länsmannen me sin trekanti hatt
 han rider till helvete och kröver gammal skatt
-
- 1) viftar, svänger. 2) luktar.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:*
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

och får han inte skatten, så spottar han i hatten,
bompalira, bompalira, bom bom böj.

152

Dryckesvisa.

Sypp å drick å va en kar, å var ej rädd om flaskan,
för bränjevin har vi å pänja få vi,
så länje vi går här å traskar.

Gi mi en, en, en, gi mi två två två,
gi mi tre, tre tre, gi mi fyra,
till dess jag får min hyra.

En liten tår kan göra gott,
Men en två tre kan ~~väl~~ en hälsingens plåga.

En annan.

Tänk om en gång Smith han dör och brännevinet det tar slut
var f-n skulle vi få oss en finkelsup.

När Jynsen kom, när Jynsen kom, å då va fleskan tom,
då va där fattigdom, då va där fattigdom,

Landskap: Skåne..... *Upptecknat av:* Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... *Adress:*.....
Socken: Nevitshög..... *Berättat av:* Anders Henriksson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... *Född år* 1852 *i* Nevitshög.....

När Jynsen kom, när Jynsen kom, å då va flaska tom,
då va där fattigdom, bara fattigdom.

152

Pin full varenda kväll, tralla lalla lalla la
Sex da på Kramers hotell, tralla lalla la.

En annan.

153

Här är en liten gosse som vill roa säj
Här finns inte någon som kan skrämma mäj,
Jag betalar min sypa med skillingar
och förmodar inga snesor 1) utav kältringar.

Ett bröllop.

Nu e ja bjuden ti brållop igen
å hårra for bruden å vim ska ble den?
Lissa po Holmen å vim ska hon ha?
Skräddarens Pär, hårra.

De ska ble rolet som ingen kan tro,
som vi ska svänja po skräddarens lo,
å horra for gomman å skräddarens far,

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Ingemar Ingers
Härad: Bara *Adress:* _____
Socken: Nevitshög *Berättat av:* Anders Henriksson
Uppteckningsår: 1925-1926 *Född år* 1852 *i* Nevitshög

likvälv det unga par.

153

Skål I govänner for Lissa å Pär
mågen I leva lyckeligen där,
Tack for Pär for smör å for fitt 2),
så är vi bröllopet kvitt.

1) snes= tjog, "tjogtals". 2) fitt= flott.

Visfragment.

154

Kåning Fredrik är död och begraven i gröd,
han har spränjt si po sur miltj å välling.

Ramsor.

Om räkneorden: Itt två, barnen går, tre fira, barnen lirar, fem
sex, plåcka ²⁾ gäss, sju åtta, plåcka täcka 1), nie tie, stöva blié,
elleva tåll, leja båll, trettan fjortan, näppa skjortan, femtan
sextan, kan du läxan, sjyttan attan, gå po gatan, nittan tjuge,
mad i grue, tjiyss den gamle halte Tue.

ACC. N:o M. 458 : /55-

Landskap: Skåne..... Upptecknat av: Ingemar Ingers.....
Härad: Bara..... Adress:.....
Socken: Nevitshög..... Berättat av: Anders Henriksson.....
Uppteckningsår: 1925-1926..... Född år 1852 i Nevitshög.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om fingrarna: Tommetått, slickepått, längeman, havrahäst,
lillepräst.

eller: Tommegått, slickepått, längeman, staffrian å lille
pivvor i änne.

1) tuppar. 2) stöpa bly. 3) grua = köksspis, står här i dativ-
form, liksom stua.

154